

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoP/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2615200363
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2615200363.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Holiča a sudcov JUDr. Gabriely Briškovej a Mgr. Jozefa Mačeja vo veci starostlivosti o maloleté deti: S. C., nar. XX. S. XXXX a J. C., nar. X. O. XXXX, obidve bytom u matky, zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, matky: C. C., nar. XX. F. XXXX, bytom N. XXX, zastúpenej advokátom: Mgr. Ondrej Dostál, Senica, Robotnícka 79 a otca: N. C., nar. X. I. XXXX, bytom K., N. XXX/X, zastúpeného advokátkou: Mgr. Janette Adamcová, Myjava, Hodžova 261/1, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Senica z 18. marca 2015 č. k. 5P 7/2015-63 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výživného m e n í tak, že:

Otec je povinný platiť zvýšené výživné na maloletého S. sumou 100 eur mesačne a na maloletú J. sumou 90 eur mesačne, od 23. januára 2015, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky, čím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 5P 74/2011-62 zo 7. novembra 2011 v časti úpravy výživného.

Zročné zvýšené výživné za obdobie od 23. januára 2015 do 31. marca 2015 vo výške 91,61 eur na maloletého S. a vo výške 91,61 eur na maloletú J., sa p o v o ľ u j e otcovi splácať splátkami vo výške 30 eur mesačne, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti úpravy styku p o t v r d z u j e s tým, že každý z rodičov je povinný prípadnú prekážku pri realizácii práva na styk druhému rodičovi oznámiť bezodkladne, najneskôr 48 hodín pred určeným časom začiatku styku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol o zvýšení výživného otca na maloletého S. zo sumy 60 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne a na maloletú J. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne, od 1. januára 2015, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca, vopred k rukám matky. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletého S. vo výške 240 eur, za obdobie od 1. januára 2015 do 31. marca 2015 a nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú J. vo výške 220 eur za rovnaké obdobie, povolil otcovi splácať v splátkach vo výške 30 eur mesačne na každé dieťa, spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, od právoplatnosti rozsudku. Súčasne rozhodol o úprave styku otca s maloletými deťmi každý páry víkend v roku od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod., v období letných prázdnin od 1. júla od 10.00 hod. do 15. júla do 18.00 hod., od

1. augusta od 10.00 hod. do 15. augusta do 18.00 hod., v období vianočných sviatkov každý páry rok od 24. decembra od 10.00 hod. do 27. decembra do 18.00 hod., každoročne dňa 2. januára od 10.00 hod. do 18.00 hod., v období jarných prázdnin každý nepárny rok od 10.00 hod. prvého dňa prázdnin do 18.00 hod. posledného dňa prázdnin, v období veľkonočných sviatkov každý nepárny rok v čase Veľkonočného piatku a Veľkonočného pondelka od 10.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka je povinná deti na styk s otcom pripraviť a za miesto odovzdania a preberania detí určiť miesto bydliska maloletých. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Senica zo 7. novembra 2011 č. k. 5P/74/2011 vo výroku o výške vyživovacej povinnosti otca voči maloletým a výroku o úprave styku otca a detí. O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 ZoR (zákon č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení). Výrok rozsudku o výžinom vecne odôvodnil tým, že od posledného rozhodnutia o výžinom, od ktorého uplynula doba viac ako 3 rokov, došlo k zmene pomerov. Na strane maloletých vzrástli odôvodnené potreby úmerne ich veku. Pri rozhodovaní vychádzal z aktuálnych príjmov rodičov, a to priemerného zárobku matky vo výške 468,39 eur mesačne a priemerného zárobku otca vo výške 715,25 eur mesačne, prihliadajúc i na prednosť výživného pred inými výdavkami rodičov. Zohľadnil aj osobnú starostlivosť matky o maloleté deti, i novú skutočnosť na strane otca, ktorý v roku 2012 uzavrel manželstvo a pribudla mu vyživovacia povinnosť voči maloletému R. C. (narodenému z tohto manželstva). V spoločnej domácnosti s otcom žijú aj dve maloleté deti jeho manželky. Na dovolenky chodíeva otec k moru, striedavo s maloletým S. a J. a s maloletými deťmi jeho manželky. Súd prvého stupňa poukázal na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej výživné hradí každý povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, v rozsahu 25-30% jeho čistého príjmu. S prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že majetkové a zárobové pomery otca odôvodňujú, aby sa zvýšeným výživným v určenej výške podieľal na zabezpečení zvýšených potrieb svojich maloletých detí. Pri výpočte zročného výživného na maloletého S. za obdobie od 1. januára 2015 do 31. marca 2015 vychádzal z povinnosti otca platiť výživné vo výške 100 eur mesačne, t. j. za 3 mesiace 300 eur, od ktorého odpočítal čiastočné plnenie otca 60 eur. Pri výpočte zročného výživného na maloletú J. za obdobie od 1. januára 2015 do 31. marca 2015 vychádzal z povinnosti otca platiť výživné vo výške 90 eur mesačne, t. j. za 3 mesiace 270 eur, od ktorého odpočítal čiastočné plnenie otca vo výške 50 eur. Výrok rozsudku o úprave styku odôvodnil súd prvého stupňa tým, že rozšírenie styku otca s deťmi zohľadňuje ich právo na pravidelný a rovnocenný styk s obidvoma rodičmi. Preto pôvodne upravené stretávanie otca s deťmi každý páry víkend v roku od piatku do nedele rozšíril aj na obdobie letných a jarných prázdnin, vianočných a veľkonočných sviatkov. Rozhodol tak v prospech maloletých, v záujme ktorých je stretávať sa s otcom pravidelne a nielen vtedy, keď to vyhovuje otcovi.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec navrhujúc jeho zmenu, zamietnutím návrhu matky na zvýšenie výživného a rozšírením styku otca s deťmi o obdobie počas vianočných sviatkov každý páry rok od 24. decembra od 10.00 hod. do 27. decembra do 18.00 hod. a každoročne dňa 2. januára od 10.00 hod. do 18.00 hod. Odvolanie obsahovo odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dôkazy vyhodnocoval jednostranne a neobjektívne, pričom skutočnosti uvádzané otcom nezohľadňoval a ignoroval povinnosti otca voči jeho novej rodine. Poukázal na svoje písomné vyjadrenie k návrhu matky zo 16. marca 2015, ktoré odovzdal dva dni pred pojednávaním súdu prvého stupňa, napriek tomu bol sudkyňou napomenutý o nesplnení povinnosti písomne sa vyjadriť. Výška jeho príjmov nie je dostatočne vysoká na to, aby odôvodňovala zvýšenie výživného. Aj bez zvýšenia mal problém určené výživné plniť. Poukázal na založenie novej rodiny a s tým spojenú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu narodenému z manželstva, ako aj voči svojej manželke, ktorá je na rodičovskej dovolenke (podľa § 71 ods. 1 ZoR manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť). Otec vytýkal súdu prvého stupňa, že neprihliadol dostatočne na jeho zvýšené výdavky a vychádzal len z jeho príjmu, ktorý je vyšší v porovnaní s príjmom matky. Zvýšenie životnej úrovne otca matka vyvodila zo skutočnosti, že pracuje ako živnostník, s čím nemožno súhlasiť. Na výživu najmladšieho tretieho dieťaťa otca súd prvého stupňa neponechal ani minimálne výživné (v dôsledku zvýšeného výživného mal by otec prispievať len sumou v rozpätí od 11 eur až 25 eur mesačne, s poukazom na vyššie uvedenú súdnu prax). Nároky maloletých detí uplatňované v konaní uprednostnil pred potrebami tretieho dieťaťa otca, ako aj deťmi jeho manželky. Matka nepreukázala žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré sa domáhala úpravy výživného aj za obdobie pred podaním návrhu, napriek tomu bolo výživné zvýšené späť od 1. januára 2015 (návrh na súd podala až 23. januára 2015). Otec má záujem stykať sa so svojimi deťmi čo najčastejšie, avšak striktné vymedzenie termínov stretávania súdnym rozhodnutím mu nevyhovuje a vopred vie, že styk nebude môcť dodržiavať

s ohľadom na jeho prácu v oblasti stavebníctva (ktorá je nárazová a má sezónny charakter). Súdom prvého stupňa bol dôrazne upozornený, že je povinný stretávať sa s deťmi v určenom rozsahu, inak bude k tomu prinútený, pričom styk mu bol upravený čo v najširšom možnom rozsahu. Otec preto zdôraznil potrebu objektívneho prístupu k stranám konania, ako i k ich tvrdeniam.

Matka navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Tvrdenia otca označila za účelové, smerujúce k obchádzaniu zákonnej povinnosti starať sa o deti a plniť si vyživovaciu povinnosť k nim. Hlavným dôvodom podania návrhu na zvýšenie výživného nebolo zlepšenie jeho životnej úrovne (ako to otec uvádza), ale predovšetkým zvýšenie potrieb detí, ktoré dospievajú a doposiaľ určené výživné je preto nepostačujúce. Otec sa mylne domnieva, že deti vo veku 15 a 12 rokov majú rovnaké potreby ako v čase posledného rozhodnutia o výživnom. Otec účelovo spôsobuje prieťahy v konaní, typickým pre neho je vyjadrenie k návrhu dva dni pred pojednávaním. Výživné neplatí načas. Matka bola nútená podať návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v dôsledku nekomunikovania s ňou, zaťaženia spoločnej nehnuteľnosti exekúciami a nesplácania spoločných úverov otcom (ktoré tak hradí sama). Poukázala na zásadu rovnakej životnej úrovne detí a rodičov. Bol to otec, ktorý opustil rodinu a založil si novú, v dôsledku čoho mu vznikli ďalšie náklady, s ktorými mal počítať. Rozhodol sa zaťažiť dvoma úvermi na nový byt. Preukázaný príjem z podnikania nezohľadňuje vedľajší príjem otca a majetok, ktorý súdu nepredložil a ktorý je zložité dokázať. Otec si privyrábal aj počas trvania manželstva. Pravidelne nepreberá deti v čase určenom súdom a to bez ospravedlnenia. Stáva sa, že pre deti si vôbec nepríde, napriek tomu, že matka deti pripraví a čaká (nemôže si naplánovať žiaden iný program, pričom so starostlivosťou otca v stanovenom čase počíta). Ak nastane prekážka na jej strane, matka si zabezpečí náhradnú starostlivosť, najčastejšie rodičov. Uvedené problémy opakovane signalizovala aj opatrovníkovi detí, žiadajúc o pomoc.

Opatrovník navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť v plnom rozsahu.

Matka a opatrovník odvolacie návrhy nepodali.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie podľa § 201 a § 204 ods. 1 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p. aj v závislom výroku o trovách konania, pričom odvolacím návrhom otca pre možnosť začatia konania i bez návrhu nebol viazaný a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), keďže nebola potreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné len v časti týkajúcej sa počiatku priznania zvýšeného výživného.

Podľa § 163 ods. 1, 2 O. s. p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti ročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, kedy došlo k zmene pomerov.

Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 77 ods. 1 veta druhá a tretia ZoR výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Ustanovenie § 159 ods. 3 O. s. p. určuje, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. O. s. p. však umožňuje zmenu rozsudku, odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti ročných dávok (alebo na plnenie v splátkach), ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok (alebo splátok). Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci znova rozhodnúť je zmena pomerov. Znamená to, že okolnosti, z ktorých súd vychádzal v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia sa zmenili v takej miere, že sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená okolnosťami na strane oprávnenej

osoby alebo povinnej, pričom prejavíť sa môže aj objektívne vývojom životných nákladov. Zmena výšky výživného je možná najskôr od času, keď preukázateľne k zmene pomerov došlo a priznanie zvýšeného výživného je zásadne prípustné od podania návrhu. V prípadoch existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa možno výživné na maloleté deti priznať aj spätne, najdlhšie na dobu troch rokov od začatia konania.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa správne konštatoval preukázanú zmenu pomerov a to subjektívnymi okolnosťami na strane maloletých detí ako oprávnených osôb, ale i na strane otca ako povinnej osoby. Staršie dieťa, ktoré bolo žiakom 6. triedy, končí základnú školu 9. triedou a mladšie dieťa postúpilo (z 3. triedy) na druhý stupeň základnej školy (6. trieda). Uplynulé obdobie troch rokov bolo obdobím intenzívneho vývinu školopovinných detí, v dôsledku čoho došlo k výraznému nárastu výdavkov vynakladaných na základné existenčné potreby (strava, ošatenie, obuv), výdavky sú spojené aj s ich záujmovými aktivitami, prospešnými pre ich ďalší vývin (maloletý sa venuje rybárstvu, s čím je spojená platba za rybársky lístok ročne 60 eur a rybárske pomôcky 20 eur, maloletá navštevuje krúžok mažoretiek, absolvuje súťaže, s čím je spojený výdavok približne 15 eur). Obidve deti majú výdavky na cestovné do školy (každé 25 eur mesačne) a staršie dieťa malo zvýšené výdavky so zdravotným stavom (ošetrením u všeobecného lekára a stomatóloga). Podstatná pozitívna zmena pomerov nastala u otca detí, ktorý mal pozastavené oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti (od 5. septembra 2011 do 18. júna 2012), bol nezamestnaný (žiadal o dávku v hmotnej núdzi) ale v rozhodnej dobe už v podnikateľskej činnosti pokračuje, dosahujúc priemerný mesačný príjem 715,25 eur. Zo samotného porovnania týchto dvoch základných kritérií posudzovania kvalifikovanej zmeny pomerov nepochybne vyplýva, že nemožno prisvedčiť odvolacej námietke otca o nedôvodnosti a jeho nespôsobilosti platiť zvýšené výživné o 40 eur mesačne viac na každé z detí, aj napriek pribudnutiu ďalšej vyživovacej povinnosti otca (k mal. R. C., nar. XX. K. XXXX). Uvedený záver neovplyvnia ani aktuálne príjmové pomery manželky otca (poberajúcej rodičovský príspevok), vzhľadom na podstatné zvýšenie príjmu na strane otca a jeho (predpokladanú) zodpovednú voľbu k založeniu novej domácnosti, napriek trvajúcej vyživovacej povinnosti k maloletým deťom z predchádzajúceho manželstva.

Aj preberanie nových záväzkov otca si vyžadovalo zodpovedný prístup, ako i zváženie schopností a možností ich riadneho splácania (záväzkov z poskytnutého úveru na kúpu trojizbového bytu 19.000 eur, splácaný sumou 190 eur mesačne, zo spotrebného úveru 5.000 eur na rekonštrukciu bytu, splácaného vo výške 92,52 eur mesačne, z lízingu motorového vozidla 163,52 eur mesačne), napriek jeho vyživovacím povinnostiam. Mieru životnej úrovne povinnej osoby nepreukazujú len príjmy, ale aj výška mesačných nákladov rodiča (súhrnne, ale i jednotlivé položky), tiež životný štýl a pravidelné dovolenky v zahraničí. Výpovednú hodnotu má aj výška prevzatých úverov, pri poskytovaní ktorých sa skúma bonita klienta. Nezanedbateľnou je aj skutočnosť, aké motorové vozidlá rodič využíva (otec s manželkou vlastní tri osobné vozidlá) a výška mesačných nákladov s tým spojených. S poukazom na uvedené námietka otca, že zvýšenie jeho životnej úrovne bolo vyvedené len z tej skutočnosti, že pracuje ako živnostník, nemohla obstáť.

Komplexným zhodnotením osobných, zárobkových a majetkových pomerov otca a matky detí možno dospieť k záveru, že otec predstavuje majetkovo lepšie zabezpečeného rodiča a preto mal by sa v rozhodujúcej miere podieľať na zabezpečovaní odôvodnených potrieb detí. Na strane matky, ktorá žije sama s deťmi, došlo síce k zvýšeniu príjmu (keďže sa zamestnala a poberá priemernú čistú mesačnú mzdu 468,39 eur), no príjem otca je v porovnaní s ňou podstatne vyšší. Príspevok matky (ako to správne uviedol už súd prvého stupňa) sa prejavuje v uvedenej oblasti aj výkonom každodennej osobnej starostlivosti o deti, o ktoré sa stará sama. Vychádzajúc zo zásady rovnakej životnej úrovne rodiča a dieťaťa (ktoré má právo podieľať sa životnej úrovni svojich rodičov) bol naplnený predpoklad, že zvýšeným výživným bude kompenzovaná životná úroveň detí, adekvátne ich zvýšeným odôvodneným potrebám (ak by nedošlo k zvýšeniu výživného, na týchto potrebách detí by sa podieľala výlučne matka, s podstatne nižším príjmom a nepriaznivejšími pomermi). Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie iných potrieb.

Možno prisvedčiť otcovi, že dôvodné bolo náležite zohľadniť aj jeho vyživovaciu povinnosť k najmladšiemu dieťaťu. Odôvodnené potreby každého dieťaťa (zahŕňajúce stravu, ošatenie, obuv, alikvotnú časť nákladov na bývanie, náklady na štúdium, liečebné náklady, ako aj ďalšie výdavky súvisiace s jeho vývinom) však závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, absolvovania

aktuálneho stupňa vzdelávacej sústavy, prípravy na budúce povolanie štúdiom, ako i od jeho záujmov a nadania. V danom prípade obidve staršie deti otca majú podstatne vyššie výdavky v porovnaní s najmladším, ktorý je v útlom veku (jeho matka je s ním na rodičovskej dovolenke). S prihliadnutím na počet vyživovacích povinností otca (3 maloleté deti), ich potreby adekvátne veku ako i ďalším vyššie uvedeným kritériám, súd prvého stupňa správne ustálil výšku zvýšeného výživného na mal. deti, ktoré spadajú do rozpätia 25% až 30% z celkového príjmu výživou povinnej osoby, ustáleného súdnou praxou odvolacieho súdu ako základného východiska pri určovaní výživného. Hoci na tretie (najmladšie) dieťa otca tak matematicky zostáva výživné maximálne vo výške 25 eur, je potrebné zohľadniť skutočnosť, že najmladšie dieťa žije v spoločnej domácnosti s otcom a má každodenný podiel na životnej úrovni otca (na rozdiel od dvoch starších detí, ktoré sa s otcom len stretávajú vo vymedzenom období). Preto u najmladšieho dieťaťa, u ktorého sa výška výživného neurčuje, je kompenzované peňažné plnenie otca pri zabezpečovaní jeho odôvodnených potrieb tým, že je členom domácnosti otca a žije v úplnej rodine, čo výrazne pozitívne ovplyvňuje jeho celkovú hmotnú životnú úroveň.

Súd prvého stupňa preto správne vyhodnotil, že napriek uzavretiu nového manželstva otca a pribudnutiu vyživovacej povinnosti k tretiemu dieťaťu, je jeho povinnosťou ako spoluzodpovedného druhého rodiča pri zabezpečovaní výživy a riadneho vývinu mal. detí, podieľať sa finančne na zvýšených odôvodnených potrebách detí v uplynulom období od ostatnej úpravy výživného a zdôraznil jeho prednostný charakter pred inými výdavkami otca (ktorými sa zaťažil aj v dôsledku založenia novej rodiny).

Odvolací súd preto konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o určenú výšku zvýšeného výživného na obidve maloleté deti, avšak vo vzťahu k určeniu jeho počiatku bola preukázaná opodstatnenosť odvolacej námietky otca. V konaní neboli tvrdené ani preukázané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo prípustné zvýšiť výživné späť, t. j. aj za obdobie pred podaním návrhu na začatie konania (od 1. januára 2015). Podľa § 77 ods. 1 ZoR výživné vrátane zvýšeného výživného možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania (výnimkou sú len už uvádzané dôvody hodné osobitného zreteľa).

Odvolací súd podľa § 220 O. s. p. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že uložil otcovi povinnosť platiť zvýšené výživné na obidve maloleté deti od podania návrhu matky na zvýšenie výživného, teda 23. januára 2015, vo výške určenej súdom prvého stupňa (100 eur mesačne na maloletého S. a 90 eur mesačne na maloletú J.), vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca, vopred k rukám matky, čím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Senica zo 7. novembra 2011 č. k. 5P 74/2011-62 v časti o úprave výživného.

V dôsledku uvedeného zročné zvýšené výživné na maloleté deti za obdobie od 23. januára 2015 do 31. marca 2015 predstavovalo sumu 91,61 eur (aliquótna časť zvýšeného výživného za január 2015 vo výške 11,61 eur a 2 x 40 eur za mesiace február a marec 2015) na každé z detí (súd prvého stupňa nesprávne počítal aj výšku zročného výživného, ktorým sa rozumie len zročné zvýšené výživné určené novým súdnym rozhodnutím), ktoré bolo otcovi povolené splácať (zhodne s úpravou súdom prvého stupňa) splátkami vo výške 30 eur mesačne, spolu s bežným výživným, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

K tvrdeniam otca v odvolaní je potrebné dodať, že na súdnom pojednávaní dňa 18. marca 2015 právnej zástupkyňi otca bolo umožnené prečítať celý obsah písomného vyjadrenia otca k návrhu matky zo dňa 16. marca 2015, čím došlo k jeho oboznámeniu sa s ním. Pokiaľ otec poukazoval na potrebu objektívnejšieho prístupu súdu prvého stupňa vo vzťahu k nemu, neboli zistené žiadne skutočnosti z hľadiska vecnej správnosti rozhodnutia súdu, vrátane hodnotenia dôkazov, ktoré by preukazovali dôvodnosť jeho hodnotenia postupu súdu prvého stupňa.

Podľa článku 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV 104/1991 Zb.) štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

Podľa článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

Odvolačný súd zhodne so súdom prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k záveru, že styk otca s maloletými deťmi, upravený napadnutým rozsudkom, zabezpečuje legitímny cieľ a to záujem maloletých na stabilnom a pravidelnom styku so svojim otcom, s prihliadnutím na ich denný režim, školské povinnosti, voľnočasové aktivity, ako i rešpektovanie práva obidvoch rodičov na zabezpečenie rovnocenného kontaktu s deťmi. Právo rodičov vychovávať svoje dieťa a starať sa oň, je garantované čl. 41 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1922 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Ak je dieťa zverené do starostlivosti jedného z rodičov, právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné väzby s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

V odvolaní otec nepopieral svoj záujem stykať sa s deťmi čo najčastejšie, nesúhlasil však s presným vymedzením termínov stretávania (s poukazom na svoju pracovnú činnosť v oblasti stavebníctva a jej sezónny charakter). Ako najviac problematický sa mu javil styk upravený v období letných mesiacov, keďže stretnutia vo vymedzenom rozsahu v tomto období nedokáže realizovať. Predovšetkým nemožno súhlasiť s argumentáciou otca, že styk je upravený v najširšom možnom rozsahu, pretože v dôsledku úpravy súdnym rozhodnutím v bežnom období kalendárneho roka, má sa s deťmi stretávať len počas víkendových dní, v zásade dvakrát mesačne (spolu 4 dni) a po všetky zostávajúce dni v kalendárnom mesiaci má deti vo výlučnej osobnej starostlivosti matka. Uvedený rozsah stretávania s deťmi mal otec upravený už ostatným súdnym rozhodnutím o úprave styku, pričom súd prvého stupňa v rámci tejto pravidelnej úpravy vymedzil napadnutým rozhodnutím osobitné pravidlá styku v období prázdnin a sviatkov (ako svojím charakterom odlišné časové obdobia kalendárneho roka, z ktorých potom vyplýva aj osobitný režim detí a rodičov), teda v priebehu jarných a letných prázdnin, vianočných a veľkonočných sviatkov. Špecifický charakter týchto období poskytuje príležitosť práve otcovi, ktorý nemá deti zverené do osobnej starostlivosti, intenzívnejšie a cielenejšie sa zapojiť do výchovného procesu a naplniť tak svoje nezastupiteľné rodičovské poslanie. Súčasne došlo k vyváženiu rovnocenného kontaktu obidvoch rodičov s deťmi v priebehu týchto časových období. Z uvedeného preto nemožno vyvodíť záver, ktorý učinil otec v odvolaní, o neobjektívnosti posúdenia situácie obidvoch rodičov. Vzhľadom na nesporný a nepochybne úprimný záujem otca a detí pokračovať v budovaní a rozvíjaní ich vzájomného vzťahu, ako i citových väzieb, javí sa byť bez významu úvaha o naplnení práva styku a jeho nereálnosti.

Možno súhlasiť s otcom, že jeho zárobková činnosť má nárazový a sezónny charakter. Predmetnou úpravou sa práve preto vymedzilo rozsiahlejšie časové obdobie, v priebehu ktorého je vyššia pravdepodobnosť aspoň čiastočnej realizácie práva na styk (otca ale i detí). Maloleté deti, ako aj obidvaja rodičia (pretože i matka ako druhý rodič má tiež právo usporiadať si svoj život a povinnosti) budú sa môcť lepšie na stretnutia pripraviť, organizovať a zadeliť si čas. V prípade ak pracovné povinnosti, príp. iná závažná prekážka na strane otca znemožní mu uskutočniť stretnutie s deťmi, oznámi túto prekážku matke, bezodkladne najneskôr 48 hodín pred určeným časom začiatku styku. Vzájomná signalizačná povinnosť obidvoch rodičov slúži práve na riešenie situácií v prípadoch ak nastali okolnosti, ktoré bránia realizácii styku rodiča s dieťaťom, či už na strane niektorého z rodičov alebo dieťaťa.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti úpravy styku potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. s tým, že každý z rodičov je povinný prípadnú prekážku pri realizácii práva na styk, druhému rodičovi oznámiť bezodkladne, najneskôr 48 hodín pred určeným časom začiatku styku.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa. Podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu a v tom právo na náhradu trov konania účastníkom zo zákona nevzniká.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.